

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Desmințire.

Aflăm cu adâncă indignare, că scornitura răutăcioasă, cu care ne-am ocupat și în numărul trecut, cumcă I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan Meșianu ar fi luat înțelegere cu guvernul, se fie trimis la Caransebeș un administrator pentru dieceza văduvită, iar alegere de episcop să nu se mai facă, a fost răspândită pe cale particulară de oameni fără conștiință în dieceza Caransebeșului, și că spre marea noastră mirare, scornitura a aflat crezământ la unii dintre fruntașii de acolo.

Dăm de nou cea mai categorică desmințire acestei invențiuni stupide, urzită într-un creier bolnav, ori într-o inimă împietrită de reutate.

Suntem autorizați a declara cu toată puterea cuvântului, că I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan Meșianu, nu numai că nu a legat, nici cu guvernul, direct ori indirect, nici cu altcineva, o astfel de invoeală, dezaastroasă pentru biserică noastră, dar chiar dacă i s'ar fi făcut propunere de acest înțeles din vre o parte oarecare, ar fi respins-o cu cea mai mare energie.

Trebue să protestăm deci chiar și numai în contra presupunerii, că I. P. S. Sa, ca cap al bisericii noastre și ca probat și sever apărător al autonomiei ei, ar putea fi în stare și numai să se gândească la o astfel de călcare de lege și demolare a zidurilor îngrăditoare ale bisericii noastre.

Știrea, care a pus în neliniște și agitație spiritele în dieceza Caransebeșului, e deci numai o apucătură mârșavă și infernală, pusă la cale de oameni fără suflet. Rugăm pe cei alarmați fără motiv, să fie liniștiți și asigurați, că alegerea de episcop la Caransebeș se va face amăsurat dispozițiilor legii fundamentale a bisericii noastre, în ziua fi-

xată spre acest scop din partea consistoriului dela Caransebeș, fără nici o influențare, în cea mai perfectă libertate, garantată bisericii noastre prin lege.

Iar dacă ar fi să se îndrepte din careva parte vre-un atac în contra autonomiei bisericii noastre, I. P. S. Sa nu permite nimănui să se pună la locul întâi spre a o apăra, pentru că locul acesta compete I. P. S. Sale, și I. P. S. Sa își va ști face datorința, așa cum și-a făcut-o totdeauna și în trecut, când a fost vorba de apărarea bisericii și a așezămintelor ei.

Crisa.

Sibiu, 24 Maiu n.

Guvernul dimisionat maghiar se află și acum în funcție, ca guvern de afaceri, pentru că încă n'a fost aflată modalitatea de a se da crizei rezolvarea, care să mulțamească, și Coroana, și majoritatea parlamentară, ori mai bine zis, partidul kossuthist, care a provocat criza, prin scoaterea la suprafață a chestiei cu banca independentă ungară. Și se poate, că guvernul dimisionat va rămânea încă multă vreme în funcție, până la toamnă, pentru că prospecte nu sunt, ca Coroana să ajungă la înțelegere cu kossuthiștii, deși acestia se laudă, că e ca sigură venirea lor la putere, cu un program acceptat de Coroană, în care se vor cuprinde multe concesii și favoruri pe seama „națiunii”. Ei văd adevărat lucrurile în bine, — poate că în urma autosugestiei, — dar politicienii serioși maghiari le văd în rău, și să tem de grave urmări.

Situația e adevărat următoarea: Ministrul-prezident Wekerle primise îndrumare dela Maiestatea Sa, când M. Sa a plecat din Budapesta, să iee înțelegere cu conducătorii partidelor politice din dietă și se compună împreună un proiect cu

privire la rezolvarea crizei, și un program de muncă pentru viitorul mai apropiat. Domnul Wekerle a îmblinit această încredințare primită dela Maiestatea Sa, dar nu a ajuns la rezultat mulțamitor. Pedeca o formează partidul kossuthist, în care a eșit deasupra fracțiunea, care cere bancă independentă, și care numai sub condiția aceasta vrea să dea mână de ajutor la rezolvarea crizei. Prim-ministrul Wekerle va merge deci astăzi, ori mâine, sau poate că a plecat chiar ieri, la Viena, pentru a face propunere Maiestății Sale, se înceapă pertractări numai cu partidul kossuthist în privința rezolvării crizei.

Domnul Wekerle ar voi deci, cum se vede, să dea mână de ajutor kossuthiștilor, ca să ajungă ei singuri stăpâni pe situație, dar cu greu va merge lucrul. Ziarul bine informat „Vaterland” din Viena o spunca verde într'un număr mai recent, că despre un guvern curat kossuthist nici vorbă nu poate să fie. Și mai spunea, că pe basa informațiilor autentice ce le are, poate face destăinuirea, că față de machinațiunile lui Justh și consoții, cari forțează chestia cu banca independentă ungară, cercurile competente vieneze au o atitudine de aspră condamnare, și asupra lui Justh pun toată vina, dacă înțelegerea nu va succede, ci va erupe de nou conflictul între Coroană și majoritatea parlamentară. Pentru că în cazul din urmă, va urma negreșit dizolvarea parlamentului și efectuarea alegerilor noi, pe baza unei legi electorale octroate. Dacă deci nu se găsește în curând o modalitate potrivită pentru rezolvarea crizei, are se urmeze cu siguranță o înțorsătură surprinzătoare în criza ungară.

Nu putem ști, dacă cu adevărat așa va fi, cum scrie ziarul „Vaterland”, ori apoi e la mijloc numai o încercare de intimidare față de Maghiari. Faptul însă e, că rezolvarea crizei nu se poate face pe

cale pacinică, cu bună înțelegere, între Coroană și majoritatea parlamentară, câtă vreme aceasta din urmă cere favoruri și concesii, pentru că *concesii nu se mai fac*. Asta e lozinca celor dela Viena. Dovadă despre aceasta e și faptul, că ministrul de interne, contele Andrássy, și-a reprimis zilele trecute memorandumul, pe care-l înaintase astă-iarnă Monarhului în chestia reformelor militare, — dintre cari unele erau deja acceptate din partea Maiestății Sale, — cu răspunsul scurt, că *concesii nu se mai fac*. Situația e deci clară: Ori renunțare la concesii și pacea e gata, ori persistare pe lângă ele, și atunci vine „*înțorsătura surprinzătoare*”, de care vorbea ziarul „Vaterland” mai zilele trecute.

Moștenitorul nostru de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand, va face vizită curții regale române la Sinaia, în 20 Iunie n. c. cu o suită număroasă și strălucită. Arhiducele va fi găzduit în castelul Peleş. Pentru primirea înaltului oaspe se face de pe acuma mari pregătiri, în Sinaia și în București, pentru că Altea Sa va merge și la București, ca să vadă capitala regatului român.

„**Tribuna**” ne adresează în numărul de Joi niște grațiosități, în chestia neîntării de episcop dela Caransebeș, la cari ne ținem dispenzați de a mai răspunde. Tonul în care discută domni dela „Tribuna” cu noi ne este atât de străin, încât nu putem să-l imităm. Iar tonul nostru urban, probabil că ei nu-l înțeleg. Noi am lămurit de altcând lucrurile pentru publicul care vrea și poate să ne înțeleagă. Dacă domni dela „Tribuna” nu fac parte din acest public, e treaba lor. Insultele lor pe noi nu ne ating, pentru că insultele se resfrâng totdeauna asupra celor ce le folosesc în discuțiile publice.

FOIȘOARĂ.

V. Alecsandri:

Poezii Lirice

(întâia epocă 1840—1859). *Vălenii de Munte*: Tipografia „Neamul Românesc” 1909, pg. 427.

Tipografia dlui Iorga dela Vălenii de Munte a dat, în scurtă vreme, o mulțime de lucrări însemnate, atât în domeniul istoric, cât și în cel literar. Unul dintre scopurile, ce urmărește această instituție culturală, e și reeditarea clasicilor români și răspândirea lor în cercuri cât mai largi. La această reeditare d. Iorga ține samă de toate cerințele moderne, publicând textul autentic, după manuscrisele autorilor și indicând schimbările introduse de aceștia în lucrările lor, în decursul timpului.

În deosebi poeziile lirice ale lui Alecsandri sunt redată aici cu toată îngrijire, proprie edițiilor critice, stabilindu-se textul primordial prin comparația manuscriselor, și a edițiilor celor mai vechi și a ziarelor sau revistelor, în cari a văzut fiecare poezie pentru întâia dată lumina tiparului.

În notele de sub text ni se dau apoi mulțime de modificări, introduse mai târ-

ziu de însuș Alecsandri în poeziile sale și cari sunt de mare preț, fiindcă arată, cum a evoluat gustul estetic și simțul de limbă al lui Alecsandri.

Între edițiile de până acum ale lui Alecsandri, lucrate cele mai multe așa „cam pe apucate” și fără nici un sistem, desigur, a dlui Iorga este cea mai de valoare și va face istoriei noastre literare cele mai bune servicii. Prețul volumașului, tipărit foarte frumos și elegant, e numai de 2 lei. Îndemnăm pe toți ceice ne urmăresc cu interes mișcarea noastră literară, să nu întârzie a-și comanda ediția aceasta, și toate celelalte, câte au apărut până acum și vor mai apărea în tipografia dlui Iorga, care desfășură o activitate atât de folositoare și prodigioasă.

Intunec.

(Fine)

Cu vremea însă desnădejdea i se schimbă într'o împăcare cu sine de toate; și-l hotără să și primească soarta așa cum i-o lăsase Dumnezeu. Iar mai târziu, când fetița începu să vorbească, să-i cânte, o mulțamire pe care n'o simțise până acum i se scoborâ în suflet și fericoirea că-i poate asculta glasul și săruta obrazul, îl face să dorească din nou să trăiască. Să trăiască pentru copilă.

Trecuse ani de zile. Lumina ochilor conului Vasile părea că se stânsese în schimbul altui dar mai mare: fata lui, Maria. Dânsa ajunsese acum de șeptesprezece ani. Dar în primăvara acestui an se îmbolnăvi de răceală. Desnădejdea conului Vasile fusese tot atât de mare, ca atunci când își perduse vederile. Doctorul se temea mai mult de viața bătrânului decât de aceea a fetei, pe care în adevăr o și ridicase din pat. Conul Vasile se liniști, dar putința unei noi perdeni îl arunca de multeori în cea mai dureroasă neliniște. Copila se însănoșă, dar în piept îi rămăsese o urmă adâncă.

Dela boala cea nu se mai întremase cum se cade; slabă, fără un pic de sânge, tușea sec și în urmă începuse să verse sânge. Doctorul spuse coanei Profirei să aibă nădejde în Dumnezeu. Iar mai târziu, când vreme o rugă să nu cumva să spună conului Vasile, pentru care acest lucru ar fi fost moartea. Copila, ca toți ce sufer de piept, își presimțea sfârșitul, dar cu acea iubire gingașă și nemărginită ce o au unii copii pentru părinții lor, căuta ca prin veselie, prin glumele ce le făcea de câteori se potriveau împrejurările, să-l înșele pe conul Vasile. Se stângea pe fiice zi câte puțin, ajunsesse ușor și subțire ca o pană și totuși de câteori se apropia conul Vasile de dânsa, îl primea răsând, bătând din palmele ei străvezii.

Acum două luni căzuse iar la pat. Nu putură să-i ascundă bătrânului. Conul Vasile avu o clipă de nebunie, nu mai voia să se deslipească de patul fetei. În sfârșit tinereța și îngrijirile o mai smulseră încă odată din brațele morții, ca să-i mai prelungească suferința, dar era perdată ou desăvârșire. Putea să se stângă în ori și care clipă.

În ziua când o îmbrăcă și o așezară în jilț, la fereastră, doctorul luă pe conul Vasile de mână, îl duse lângă fata dsale și-i zise:

— Vezi, coane Vasile, ți-am ridicat-o iar. Fiți cuminți amândoi, că are să fie bine.

Astăzi doctorul venise de dimineață, se duse lângă bolnavă, se uită la ea și o mângăia pe obraz. Conul Vasile, pe care zadarnic se încercase până acum să-l îndepărteze, să-l ducă undeva la țară, să-l pregătescă acolo, încet, cu multă chibzuință pentru grozava lovitură ce avea să sufere, se apropiă...

Când îl văzu doctorul tresări, dar se reculesse repede.

— Coane Vasile, peste două trei săptămâni „duduia” Maria poate prinde fluturi prin grădină.

Conul Vasile răsă întretăiat, și întrebă:

— Da? da? Fetița tatei, fetița!

Copila închise ochii și printre genele strănse isvorară două lacrimi mari.

Dela sate.

— Un jubileu rar în comuna Hosman. —

On. Redacțiune! Cu multă satisfacțiune sufletească prind condeul în mână pentru a înregistra în coloanele prețuitului D-voastre ziar o mică programă din viața și dorul de înaintare al Românilor din comuna Hosman, de o parte cu gândul de-a putea dovedi, că acolo unde conducătorii sunt vrednici și însuflețiți, poporul ori cât de rămas ar fi, se poate însufleți, iar de altă parte, ca să servească de îndemn și pentru alții.

E vorba de suvenirul ce ne-a lăsat în inimi iubileul de 70 ani al părintelui Iosif Morar, primul preot gr. or. în comuna noastră, sărbătorit în ziua de „sf. George“ anul acesta.

Vedem zilnic, că între puțini vrednici, la destui muritori li se strigă „osana“... punându-se la cale intenționat sărbări jubileare, cu scopul de a se stoarce merite și mai pe urmă de a gusta un pahar două de vin.

Când însă fapte mărețe încoronează fruntea de 70 ani a unui preot, neuitător de șgomotul zilei, cum e Onor. Domn Iosif Morar, cu dorul de a putea jerfi tot ce i-a dat D-zeu altarului și națiunii sale: jubileul nu e un târg de vorbe, ci o adevărată sărbătoare, de care de Dumnezeu să se învrednicească mulți fii ai neamului nostru.

Sunt aproape 50 de ani de când a sosit în comuna aceasta On. D. Iosif Morar, în calitate de paroh la 16 familii gr. or. cari atunci s'au reintors dela confesiunea gr.-cat. Greutăți mari a trebuit să îndure la începutul carierei sale, căci biserică nu era, ornate bisericesti, cărți și altele toate lipseau. Cunoștințele și abnegațiunea ce l-a caracterizat însă de tânăr, mai departe dragostea și iubirea nemărginită ce-l legau de sublimul său oficiu, i-au dat mână de ajutor. Ear când nu să putea ajută alfelu, slerga în depărtări cerând cu dibăcie sprijinul și sucursul altor persoane marimonioase. Așa de exemplu la anul 1863 în o călătorie de 3 săpt. prin Brașov, Săcele etc. a colectat 135 fl. Tot în acel an a colectat din Rășinar 30 fl. De acolo venind în Sibiu a primit și din mâinile fericiutului Șaguna 50 fl., încât, spre bucuria tuturor, a sosit între ai săi cu o sumă frumoasă, la care în loc de a-și trage remunerațiunea pentru osteneală a mai adaus și din punga proprie 20 fl. Din banii aceștia a cumpărat o grădină pentru biserică, ear cu restul a alergat în Alțina de a cumpărat o biserică de lemn, pe care asemenea cu greutate o a transportat și așezat pe locul cumpărat.

Indată după acestea a alergat din nou la Sibiu, unde prin purtarea sa a câștigat simpatia generalului conte Carol de Montenuovo care a donat numitei biserici un clopot în preț de 150 fl. La anul 1864 și anii următori a plecat earăș la drum colectând sume frumoase, încât în scurt timp biserică a fost provăzută cu toate celea de trebuință.

Dibăcia spiritului său luminat să poate vedea și de acolo, că în anul 1894/5 cu ocaziunea comasării hotarului a cerut puțină porțiune canonică pe care tot dănsul o a câștigat-o dela comuna politică cu proces și cu spesele sale, — pe o luncă aproape de comună, într'un loc morăstinos, clasificat aproape neproductiv. Dar

indată ce o a primit în posesiune, a să pat șanțuri largi și afunde, încât în primul an s'a făcut cânepă și ovăs, acolo unde era morăstina mai mare, cum n'a crescut în alt loc pe teritoriul hotarului — așa că azi dispune biserică de o porțiune canonică cu mult mai bună ca mai înainte.

După acestea s'a prins de lucru din nou. A adunat materialul de lipsă cu multe greutăți pentru zidirea unei biserici nouă de peatră. Și astăzi să oglindesc razele soarelui în cele două cruci frumoase de pe turn; poporul sărac n'a contribuit cu nici un denar.

Cu ocaziunea sfințirii bisericii celei nouă a promis din ușa altarului, că va dona bisericii un frumos complex de pământ din tabla sa comasată.

Ear acuma, cu ocaziunea jubileului de 70 de ani mi-a descoperit, că întreaga sa avere o a testat bisericii sale prin act ce se află la notariul public. Avereă e de mai multe mii.

Eată faptele On. D. Iosif Morar, care și azi pare că se simțește în primăvara vieții. Toți Români de bine din comuna noastră, cunoscând faptele acestea să se roșge lui D-zeu pentru a mai da Românilor din Hosman atari bărbați.

I. Pampu.

Mai sunt judecători!..

Intr'o foaie din Cluj găsim espuse supărării unui patriot indignat, pentru că un cetățean de acolo, probabil maghiar, a primit provocare dela „Dr. Victor Poruțiu, avocat în Cluj“, să plătească datoriile dela „Economul“, căci altcum va fi improcesuat. Avocatul i-a scris românește și s'a subscris cu „toată stima“. Chestia pentru luminata (prea luminata) minte a patriotului indignat e acum următoarea: Cum poate fi amenințat cu improcesuare un cetățean de stat maghiar, din partea unui avocat din Cluj, când orașul Cluj nu există în Ungaria, decât numai — Kolozsvár. Pentru că dacă ar exista, ar trebui să fie cedat României.

Nu ne legăm de cuvintele din urmă, și nu cerem cedarea Clujului în proprietatea României, cu toată cu sute de mii de martori am putea dovedi, că orașul Cluj există cu adevărat în Ungaria, fiind aceasta traducerea românească a lui Kolozsvár, ci ne permitem întrebarea, că oare atunci, când respectivul amenințat cu improcesuare a luat împrumutul dela „Economul“, institutul de bani reprezentat prin dl avocat Dr. Poruțiu, nu a știut că „Economul“ e în Cluj, nu în Kolozsvár? Ori apoi, Clujul e admis ca numire de oraș numai când patrioții au trebuință de bani, iar când banii au să fie dați îndărăt, Clujul nu mai există, pentru că ei plătesc (dacă plătesc) numai în — Kolozsvár?...

Ca norocul însă, că mai sunt în Ungaria oameni, cari nu judecă astfel, și anume, jud. cătorii. Un cas de asemenea natură s'a întâmplat în Buda. O casă de păstrare de acolo înregistrându-și firma a cerut să fie înregistrată și nemțește așa: „Ofner bürgerliche Sparcassa“. Comisarul ministerial, încredințat cu supravegherea înregistrărilor de firme, a aflat însă (intocmai ca luminatul patriot din Cluj), că cuvântul Ofner nu e admisibil, pentru că Ofner nu există în Ungaria, ci numai Buda. Deci firma are să sune nemțește: „Budaer tügerliche Sparcassa“. Tribunalul reg. s. comercial și cambial din Budapesta încă

a fost de această părere. Tabla regessoă însă, din care fac parte oameni cu vederi mai largi, cum se vede, a decretat, că firma are să rămână așa cum au cerut cei interesați, ca să fie înregistrată, pentru că cuvântul Ofner nu e alta decât traducerea cuvântului Buda, iar traducerea nu se poate face, decât după regulile limbei respective. Cuvântul „Ofner“ se află în folosință publică, și etăta însemnează cât — Budaer!

Iată deci, că mai sunt judecători în Ungaria. Iar supăratul domn din Cluj însemne-și bine, că și cuvântul Cluj e traducerea românească a lui Kolozsvár, traducere, care nu se poate face decât după regulile gramaticale ale limbei românești! E cuvânt, care se află în folosință publică, și nu însemnă alta decât — Kolozsvár.

Clujanul.

Dela reuniunea femeilor române din Arad.

Reuniunea femeilor române din Arad și provincie e trimis tuturor fruntașilor români următorul călduros apel:

Ne-am întrunit de nou în Reuniune, noi toate femeile române din Arad și provincie, pentru dragele noastre odoare: fetele române și limba română.

Și dupăcum bat inimile și dupăcum glăsuie statutele: scopul nostru greu și înalt este să adunăm fonduri și să ridicăm de grabă aici în Arad o zidire nouă și potrivită cerințelor moderne, în care să așezăm pe viitor internatul și școala superioară română de fete de aici, să o lărgim și întregim cu școala de menaj și țesut, și cu tot ce este de trebuință și de folos pentru o educație bună, solidă și românească, căci pe o mare întindere de loc, dela Oșova până la Băiuș, școala din Arad este singura școală de fete românească.

În mijlocul valurilor vrășmașe, cari ne impresorează din toate părțile, și aducându-ne aminte de rolul și misiunea sfântă, ce a avut femeia română în viața noastră, cutezăm să zicem, că mai vărtos estăzi nimerea dintre noi nu poate discuta nici necesitatea, și nici importanța fără de margini a acestei instituții, la care ne gândim noi, și credem că nu poate fi suficient de română, care să nu tresară la auzul acestui glas: școala și cu'tură românească pentru fetele noastre.

Ascultând acest glas al neamului, ne-am pus gând bun să realizăm cât mai de grabă acest plan și pentru aceea în numele acestei instituții culturale-naționale, facem acest apel și cu dragoste rugăm pe toți frații și surorile noastre, bătrâni și tineri, bogați și săraci să contribuie cu obolul lor la ridicarea acestui zid, unde să înălțăm un altar pentru limba și cultura femeilor noastre.

Cauza o reclamăm, și noi cerem și ne rugăm să dați grabnic și mult, — dar tot cu aceeași inimă vom primi și cea mai mică dăruire.

Vă rugăm totodată să circulați această listă cu acest apel în cerul cunoștințelor D-voastre, iar sumele subscrise și adunate veți binevoi a le expedia până la 1 Noemvrie 1909, la adresa casierei noastre: Luther tér nr. 1.

Arad, 10 Maiu 1909.

Letiția Oncu m. p. Iustina Șerban m. p.
vice-presidentă. casieră.

Sev. r. Bocu m. p.
secretar.

Serate de ale meseriașilor nostri.

Joi, în 29 Aprilie n. 1909, „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“, și-a ținut a 4-a ședință literară (a 2 a festivă) din a. c. Prezidentul nostru Vic. Tordașianu, bineventesează pe distinsul prof. sem. Dr. I. Lupaș, acest neobosit scrutător al trecutului și desinteresat luminător al poporului nostru, pentru dragostea deosebită ce o are pentru clasa noastră de mijloc, dragoste dovedită și prin faptul, că deși ocupat preste măsură, a ținut să ridice nivelul ședinței noastre festive prin conferența sa, chemată a ne lumina, a ne însufleți pentru prototipul muncii neobosite, pentru fostul nostru prim patron, nemuritorul metropolit Șaguna. În cele din urmă prezidentul nostru aduce la cunoștință faptul îmbucurător, că din fundațiunea „Andronic“ în anul acesta au fost împărțiți cu stipendii și ajutoare un număr mare de învățăcei meseriași, câțiva sodali și măiestri, cari stau în legătură cu Reuniunea noastră și căroră le pune la inimă să fie harnici și buni în toate privințele, ca ăst mod, vrednici să se arate feți de binefăcătorii lor. La fine mulțumește tuturor factorilor, cari au contribuit la buna reușită a convenirei noastre culturale sociale din 17 Aprilie c. și declară ședința deschisă.

Notarul St. Duca cetește procesele verbale ale ședințelor administrative, după care profesorul Dr. I. Lupaș, dupăce ne pune la inimă să luăm și noi meseriașii parte în acest an, pe care îl putem numi „Anul lui Șaguna“, la sărbările, ce se vor ținea din prilejul aniversării al 100 lea dela nașterea marelui arhieru. — își desvoaltă conferența sa despre Metropolitul Șaguna și meseriașii români, care în liniamente genera'e a fost cam următoarea: După o scurtă schițare a organizării clasei industriale în bresle, și dupăce arată câteva din obiceiurile mai caracteristice ale acestor bresle, conferențiarul insistă asupra desvoltării meseriilor la Români, arătând, că în vremile mai vechi, înainte de 1848, Românilor ardeleni nu le era dată posibilitatea să învețe vre-o meserie, fiindcă copii iobagilor nu erau primiți la meserii. Chiar dacă se întâmpla rar de tot să-și însușească careva vre o meserie, era oprit a se ocupa cu ea prin orașele săsești. Citează cazul băiatului de iobaj, Marcu din Căluș, care pela 1780 a fost admis să învețe zidăritul, dar breasla zidarilor i-a pus condiția de a nu exercita această meserie decât în comitatele ungarești și în scaunele săcuiești. Episcopii Vasile Moga și Ioan Lemeni au făcut la 1842 arătare la dieta din Cluj contra breslelor săsești, cari nu vreau să primească copii de Români la învățătură. Dar petiția lor a rămas fără rezultat.

După 1848 privilegiile breslelor s'au mai redus; principiul libertății și al concurenței a fost proclamat pe terenul industrial. Șaguna află deci timpul potrivit ca să îndemne țărani români, prin circulare, în diferite rânduri, a-și da copii la meserii. Conferențiarul citează apoi pasagele mai însemnate din circularele respective și arată ce urnări bune au avut aceste îndemnuri, cum încetul cu încetul se formează și la noi o clasă mijlocie, care începe a se organiza. Arată meritele profesorului Nicolae Cristea pentru înființarea reuniunii meseriașilor din Sibiu și cum exemplul acesta a fost urmat și în alte părți astfel, încât astăzi sunt peste 20 de reuniuni ale meseriașilor români. Incheie arătând importanța națională a organizării

Conul Vasile îi luă mâna și i-o sărută, iar doctorul și coana Profira, dându-se la spatele copilei, începură să plângă.

Doctorul chemă, într'altă oada, pe coana Profira și-i spuse cu glasul înjumatățit:

— Coană Profiro, trebuie să nădăjduim mereu, dar ar fi bine dacă ai îndepărta pe conul Vasile. Eu am să încerc să-l iau mâne dimineată. L-aș lua acum, dar nu-mi vine să-i spun. Azi m'aș trăda.

Și apoi urmă, în șoaptă:

— Până mâne cred că... cred că n'o să fie nimic...

Coana Profira, înțelese, simți că se înecă, de abia întrebă:

— Cum, așa degrabă? Domnule, te rog, spune-mi!

Doctorului i se umeziră earăș ochii, o luă de mână și plângând ea după copilul lui, răspunse:

— Da... degrabă... prea degrabă.

Coana Profira își duse mâinile la piept și le apăsă cu toată puterea, apoi înăbușindu-și durerea, gemu adânc și căzu pe covor. Doctorul o ridică repede în brațe, o puse pe pat și chemă slugile.

După îngrijirile doctorului, coana Profira își veni în cunoștință; dar, mută de durere, nu mai putea scoate nici o vorbă.

Doctorul plecă, iar conul Vasile, întinerit de bucurie, se scoboră în grădină, pipăind pământul cu bastonul.

Când bătrânul și conul Grigore intrară în oada, coana Profira stetea în genunchi lângă fată.

Când se auziră pașii, copila tresări și intoarse capul spre ușă; conul Vasile începu din prag:

— Uite, am venit cu Grigore să-ți facem gustul, fetița tati, să te scoatem cu jilțul în grădină, la soare.

Fata răsturnă capul pe spate, ostenită.

Coana Profira se împotrivi:

— Lasă, Vasile, Mariei îi e cam somn.

Dar copila își încordă puterile:

— Nu, mamă, nu mi-i somn, chiar vreau să iau puțin aer.

— Da, nici vorbă, nici vorbă, fetița tati, răspunse conul Vasile. Ia să vie două slugi, ca să ridice jilțul.

Două femei apucară jilțul, și încet îl scoaseră din oada. Copila răsturnă iarăș capul pe spate și închise ochii. Cu buzele întredeschise, părea un chip de ceară. Coanei Profirei i se păru, că o scoate moartă în sicriu, nu mai pută să rabde, alergă în iatac și isbucni în strigăte de durere.

În această vreme, slugile așezară jilțul lângă o bancă, în soare, îl puseră jos și plecară.

Conul Grigore cu sufletul strâns stetea deoparte. Bătrânul se apropiă de fata și o sărută pe frunte.

— Ce zi frumoasă, fetița tati! Florile de salcâm te adorm. Vrei o floare de salcâm? Grigore adu-i o floare.

Degetele fetei nu putură ținea floarea.

— Aerul îți face bine, fetița? Întrebă conul Vasile.

Copila șopti:

— E cald... Mi-i bine!

Conul Grigore plecă în jos capul, și se așeză pe celălalt cap al băncii. Steteau așa, câte trei fără să scoată un cuvânt.

Grădina era neclintită, nu se mișca nici o frunză, nici un fir de iarbă. Conul Grigore își șterse ochii și privi spre copilă. Deo-dată tresări, se uită la bătrân, apoi se apropie de jilțul, în care fata cu capul pe un umăr părea că doarme. Îi luă mâna. Se sfârșise. Sufletul sburase.

Conul Grigore simți că o sudoare rece îi umezește părul, gemu ca și când ar fi rănit.

Conul Vasile intoarse repede capul, și vroi să se apropie.

— Ce face fetița tati?

Dar prietinal cu sufletul împietrit de de groază îngână:

— Nu o atinge... las-o puțin să se odihnească... a adormit. Conul Vasile, fără să mai scoată o vorbă, fără să o atingă, se plecă spre jilțul zimbînd.

Dar deodată, cu acea presimțire necunoscută, care vegnic trăiește ca o altă ființă, în noi, să ne șoptească numai adevărul crud și nebănuit, bătrânul se ridică iute, apucă dintr'odată mâna fetei, își lipi obrazul lângă al ei, apoi, un horcăt surd și adânc îi răsună în piept, și, ca fulgerat, se rostogoli, mort, pe nisipul aleii... Conul Grigore nebul de spaimă, alergă să cheme pe cineva.

Iar fața albă, gingașă și liniștită a copilei, părea că nu fusese poci odată însuflețită, părea că fusese intrupată așa numai pentru ferioarea ochilor ce o puteau privi; o floare din raiu, peste care se revărsă lumina!

Em. Gârleanu.

Vorbe înțelepte.

Fereștete de omul care-ți spune greselile altuia, pentru că el sigur va spune și greselile tale la alții.

Omul care și-a perdut rușinea, are inimă moartă.

Celui ce-ți face rău, fă-i bine, căci cu binele îl vei birui.

economice, care trebuie să porceadă din principiu: „Unul pentru toți și toți pentru unul“.

Vii și nesfârșite aplauze au fost răsplata distinsului nostru conferențier pentru frumoasa și instructivă prelegere.

Intre ceilalți debutanți și seratei, s'au distins doara Mărioara Avrigean, cu o frumoasă declamațiune; sodalul pantofar A. Bozo, predând câteva anecdote de Speranță, cu cari a produs multă veselie; sodalul cismar Alexandru Baci (fiul măestrului cismar I. Baci) recitând cu însuflețire poezia „Mărirea strămoșilor“ și dl I. Miga, sodal pantofar, predând cu mult simț poezia „Spre ideal“.

Intre cei prezenți s'au sortat, ca de regulă 15 broșure folositoare, iar prezidentul Tordășianu, aducând vii mulțumiri dlui Dr. Lupăș pentru ostenele puse în serviciul clasei noastre de mijloc, declară sedinta încheiată și invită la ședința de Joi (27 Maiu n), la care vom avea fericirea să ascultăm pe veselul prieten al meseriașilor nostri, pe dl Ermil Borcia.

„Cu noi este Dumnezeu“.

NOUȚĂȚI.

La fondul cultural arhidieceșan a contribuit domnul avocat Dr. Lucian Borcia cu suma de două sute coroane.

Aniversarea luptei dela Aspern. Despre sărbările militare, aranjate în Sibiu, din prilejul împlinirii centenarului, de când armata austriacă, sub conducerea Arhiducelui Carol a bătut pe Napoleon la Aspern, aducem raport ananunțat din lipsă de loc în numărul viitor.

Dela „Academia Română“. Vineri „Academia Română“ a ținut ședință publică, în localurile ei din București. Ședința s'a început la orele 2 d. a. S'au făcut următoarele comunicări: Dl I. C. Negruzi: Despre „Incaputurile literare ale lui Constantin Negruzi“. Dl At. M. Marienscu: Despre „Negru Vodă și epoca lui“. Dl M. C. Șufu, membru corespondent: Despre „Originile asiropalestine ale greutăților romane“.

† Dr. Lohmayer, profesor universitar în Königsberg, a decedat în etate de 76 ani. A fost cel mai bun cunosător al istoriei Prusiei de demult, și era om însemnat și prin aceea, că era fără mâni. Așa a fost născut. Un băiat îl înșeștea totdeauna, pentru a i desbăiea ușile și a i desbrăca paltonul ori pardesiul. Când cețea, întorcea foile cărții cu gura, și sorbia cu condeiul ținut între dinți.

Recepțiunea solemnă a noilor membri ai Academiei române se va face în săptămâna aceasta. Mai întâi va avea loc primirea dlui Nic. Gane, căruia i va răspunde dl Iac. Negruzi. În ședința următoare va fi primirea dlui D. Zamfirescu, la al cărui discurs va răspunde dl T. Maiorescu. Recepțiunea dlui A. Bărescu a fost amânată pentru sesiunea viitoare.

Osândit. Ziarul slovac „Slovensky Tizednik“, ce apare în Budapesta a fost îndepărtat de pe un articol sub titlul „Mincinoși“, apărut în Decembrie trecut. La desbaterea ținută în săptămâna trecută curtea cu jurați din capitală a găsit de vinovat pe acuzatul Iosif Kusra, călă de zidar, care a recunoscut, că el a scris articolul incriminat. Tribunalul l-a osândit la 3 luni temniță de stat și 1200 cor. amendă.

Serbarea zilei de 3 Mai. Societatea „Viitorul“ din București a muncitorilor români ardeleni, în țară, a organizat o frumoasă serbare în amintirea zilei de 3 Mai. Serbarea s'a ținut la Eforie, sub patronajul dnilor G. Coșbuc și C. Mille. Publicistul I. U. Sorioa a arătat, în cuvântarea sa ocazională, ce însemnătate are ziua aceasta pentru românism, și ce idei au condus generația dela 1848. Un elev al conservatorului, dl Dordea, a recitat balada „Blăstemul cântărețului“. Au urmat apoi diferite cântece și dansuri naționale. — Au mai sărbătorit ziua aceasta societatea „Miron Costin“, soc. „Carpații“, o parte din tinerimea universitară din București, soc. muzicală „Doina“, din Tarnu-Severin. — Studențimea și colonia română din Viena iarăș a serbat cu însuflețire ziua memorabilă.

Reuniunea germană de cântări a Sașilor din Brașov își va serba la Rosalii jubileul de 50 de ani printr-o serie de serbări muzicale. Număroase societăți muzicale își vor da concursul, sau vor fi reprezentate prin delegați. Reuniunea română de cântări din Brașov asemenea va fi reprezentată prin o delegație a comitetului. Din Sibiu și-a anunțat participarea „Hermania“ și reuniunea „Männergessang“.

Premiile Academiei. În sesiunea aceasta este acordat marele premiu Nasturel, de 12000 lei, la care și-a prezentat o lucrare și poetul A. Vlahuță, cu titlul „Din trecutul nostru“, și se zice că va avea sorți de izbândă. La premiile pentru lucrări publicate s'au înaintat și câteva scrieri din țările de dincoace de munți: dnii Dr. V. Suciu și și-a înaintat „Teologia dogmatică“ la premiul Eliade-Rădulescu de 5000 lei, și Nic. Pop. „Sădirea și cultivarea viei“. Asemenea din Bucovina două scrieri la același premiu. La marele premiu Nasturel, de 12 mii de lei, au intrat (probabil mai mult în urma unei desorientări asupra concursurilor de premii) între altele și două lucrări dela noi: „Șchița monografică a Sălagiului“, Șimleu 1908, și „Sentinela cântărilor bisericești române“, Timișoara, 1908. Ne aducem aminte, din acest incident, de părintele Bontilă și de alții... cari au ținut la același premiu. Păcat, că dnii autoi nu cutesc nici concursurile premiilor, nici dările de seamă făcute de Academie asupra cărților intrate la concursuri.

Semnele vremii. Un preot catolic din comitatul Aradului a făcut arătare la procuratură în contra învățătorului din comuna sa, pentru faptul, că dădea elevilor din școala educație contrară religiei. Învățătorul a fost însă achitat. O să mai facă el acum proces preotului, pentru calomnie.

Sfințirea unui monument în Bucovina. Sâmbătă s'a săvârșit monumentul ridicat de prețimea română ortodoxă din Bucovina deasupra mormântului regretatului prof. Dr. Vasile Găina. Monumentul, care constă dintr'un obelisc de granit și poartă afară de chipul răposatului în relief de bronz, și o cruce cu ramuri de laur tot în bronz se află în cimitirul din Cernăuț. La sărbare sunt invitați români de pretutindena.

Desp. Agaita al „Asociațiunii“ va ținea a treia zi de Rosalii o întrunire culturală în comuna Săsăuș, la care se invită toți membrii și binevoitorii despărțământului.

Dr. A. Crăciunescu — iarna în Abbatia — reintorcându-se din călătoria de studii va continua în decursul sezonului de vară (Mai—Septembrie) praxa medicală în Băile Erculane l. Mehadia.

Contrații din Ardeal. Suntem rugați să publicăm următoarele: Subsemnatul doctor în drept dela facultatea din Paris, pe punctul de a pune sub presă „Anuarul Baroului“ ediția II-a, m'am hotărât să consacr o parte, în această lucrare statistică și participă de auto biografii, contrațiilor români de peste hotare. În consecință, cei cari doresc să figureze în viitoarea carte (cu nume, adresă, ocupații, titlu academic, scrieri produse, funcțiuni ocupate, etc.) n'au decât să-mi trimeată (prin mandat postal) cinci lei drept orice taxă și vor primi (franco) un exemplar din I-a ediție, în care vor găsi la pag. XVII buletinul-model gata să fie completat și înapoiat. Ca să pot introduce inovațiunea proiectată, am nevoie de concursul și adesiunea unui număr mai însemnat de colegi. — Rezultatul ce urmăresc este, înainte de toate, să ne cunoaștem între noi. Petre Ghiăciou, avocat Craiova (România) P. S. Ziarele române din Austro-Ungaria sunt rugate să reproducă rândurile de mai sus.

Studenți bulgari. Sâmbăta în 22 Maiu au sosit în București 150 de studenți bulgari. La Giurgiu au fost primiți de o delegațiune a studenților români. Duminecă studenții bulgari au ezistat în corpore la serviciul divit dela Mitropolie, după amiază au vizitat capitala și diferitele instituții. Astăzi Luni vor asista la matineul societății „Carmen“ în sala Ateeneului; iar după amiază vor cerceta diferite fabrici din jurul capitalei; sara va fi festival în sala teatrului național. Marți vor pleca la Sinaia cu tren special, și se vor întorace d. a. la București, de unde vor trece la Giurgiu, și apoi în Balgaria.

Hymen. Emilia Bena și Zaharie Tătar își anunță celebrarea cununiei lor religioase, care va avea loc Luni — a doua zi de Rosalii — în 31 Maiu 1909 st. n. la 4 ore p. m. în biserica gr. or. din Pia-nul inferior.

Pentru cămătărie. Preotul Ilie Bădugan, dintr-o comună a diecezei aradane, a fost condamnat la 1500 cor. (și nu 15 mii cum li s'a depeșat ziarelor din România) pentru că a luat dela mai mulți oameni pentru împrumuturi 12—16 procente camătă. În contra sentinței s'a făcut recurs la tablă.

Incendiu. Un mare incendiu a distrus clădirea economatului căilor ferate de lângă gara Filaret din București, împreună cu materia/e ce se găseau în clădire. Pagubele se evaluează la 1 milion și jumătate de lei.

Asentări. Dintre 773 de feciori din cercul Devai, câți s'au prezentat în zilele trecute la asentare, s'au găsit abea 107 capabili d'a purta arma împărătească. Pricina acestui slab rezultat ar fi alcoolismul și sărăcia.

La fondul pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor români din Sibiu, din prilejul botezului nou născutei Elena N. Mohan, s'au făcut următoarele daruri: doara Elisaveta Vlad, învățătoare și George Turou, ca nași 1 cor. 50 bani; Zach. Dragomir și soția ca unchi, 2 cor.; Nicolae Mohan, sodal zidar și soția Maria, ca părinți, 1 cor.; Vasile Tăușan, sod. pantof. și soția, Maria Mohan, bunică, câte 20 bani; Mărioara, Aurelie, Lucreția și Ionel, ca surori și frați, câte 10 bani; Ioan Imbăruș, exped. „Foaiei Pop.“ și soția Maria, moașe, câte 20 bani. În total cor. 570. La același fond a mai dăruit: Octavian Veștemian, inv. tip. 50 bani și Vasile Florea, inv. croitor (originar din Cunța), 90 bani.

On. cetitori le atragem atențiunea asupra anunțului Institutului de bolnavi E'opatek.

Teatru în Zlatna. Corpul învățătoare al școlii rom. gr.-or din Zlatna invită la producțiunea teatrală ce aranjază cu elevii școlii în folosul bibliotecii școlare și ajutorarea elevilor săraci cu cărți, Marți, în 19 Maiu v. (a treia zi de Rosalii) în pavilionul hotelului „Glück Auf“, cu ocaziunea conferențelor preoțești. Inceputul la orele 8 sears.

Maial în Abrud. Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur, invită la maialul ce-l va aranja Luni în 31 Maiu st. n. a doua zi de Rosalii 1909 în grădina dlui „Inoze“ din Abrud. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de familie 2 cor. Inceputul la 3 ore d. a. Venitul este destinat în favorul școlii Reuniunii.

Cărți și reviste.

„Vatra Școlară“, revistă pedagogică, redactor Dr. P. Șpan, a apărut nr. 4 din Maiu 1909 cu următorul cuprins: Inceputul formării caracterului în școală, de Dr. P. Șpan. Doina și viața populară, de N. Bembe. Școala și școala de R. Prișcu. La situația școlilor noastre, de I. L. Din viața școlară, de I. Stancu. Dări de seamă de ps. Informațiuni. Notife bibliografice. Abonament 6 cor. pe an. Administratiua: Sibiu, str. Măcelarilor nr. 24.

Dreptul de alegător comun, de Dr. Romul Boilă, avocat, Dicioșanmărtin, 1909. O broșură de 103 pp. Prețul 80 fil. Cuprinde toate dispozițiunile legale și praxa judecătorească, ce se referă la dreptul de alegător comun, la organizația reprezentanților comunale și alegerea antistitei comunale. Se recomandă indeosebi preoților și învățătorilor.

Centenarul lui Edgar Poë. Pentru a sărbători centenarul marelui scriitor american Edgar Poë, „Biblioteca pentru toți“ a dat la lumină un volum de Povestiri extraordinare, Nr. 451, alese dintre cele mai caracteristice ale celebrului seitor. Traducerea a fost săvârșită de dl Iosif Schiopul. Povestirile din volum: „Inima trădătoare“, „Scrisoarea furată“ și „William Wilson“ sunt chiutesența operei așa de curioase, de paradoxale, de unel din ce a acestui scriitor, soodit ca unul din cei mai mari reprezentanți ai artei romantice. Prețul volumului 30 bani. A se cere gratis la librăria editoare Leon Alcalay, București, catalogul complet al acestei Bibliotecii pentru toți.

„Biserica ort. română“, revistă ecleziastică a sfântului sinod al bisericii autocefale ort. române, a apărut nr. 1 pe Aprilie cu următoarele materii: Carte Pastorală a I. P. S. Mitrop. Primat. Carte Pastorală a I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei. Alegerea, investirea și instalarea noilor episcopi. Continuarea explicării Psalm. 50. Credința în popor. Pastoral de suferințe să fie cuernic. Necesitatea morții de cruce a Mântuitorului. Datoriile omului către sine însuși. Hrisostom ca orator. O scrisoare. O carte samaritană a lui Iosua. Discurs ocașional. Acte oficiale. Mișcarea în personalul clerical din țară. Necrolog. Donațiuni. Abonament: 12 lei pe an, pentru străinătate. Tipografia cărților bisericești, București.

Raport general despre activitatea comitetului „Reuniunii sodalilor români din Cluj“ în cursul anului 1908. Cluj, tip. „Carmen“ 1909. O broșură de 31 pp. Reuniunea aceasta ezistă din anul 1874, după cum se vede din raportul de față, activitatea ei trecută în timp de 36 de ani a fost cu toate acestea mai puțin decât modestă, și abia acum în timpul din urmă a revenit la un drum sănătos și cinstit. Dacă reuniunea și comitetul ei va stăru în drumul acesta, va avea toată simpatia și sprijinul publicului român și al presei noastre.

Revista pentru istorie, arheologie și filologie, organ al Societății istorice române, volumul X, pe trimestrul Ianuarie, Februarie, Martie 1909, a apărut în București, cu următorul cuprins: General Nasturel V. G. Originea boerilor Nastureli. Tanoviceanu I. Inceputurile ceasornicării în Moldova. Filărtin C. I. Junăre înădite ale moldovei. Extraordinare adunări de revizie a Regulamentului organic al Moldovei. Dumitrescu T. Al. Legăturile de imperitate dintre principatele române și imperiul otoman. Bobescu B. I. Curtea domnească, garda domnească, și ridicarea la rangurile boeresti înainte de regulamentul organic. Peretz I. Chromatica lui Daniil Panovski. Stoicu Emil: Note și impresiuni cu privire la Țara Lytierei. Economul Antonovici I. Un manuscris din mănăstirea Pangarați, județul Neamtului. Tocilescu G. Gr. Despre monumentele dela Adamklissi și diferite păreri asupra originii lor. Nicolaeșcu Stoica, Documente istorice cu privire la Radul vooă dela Afumți. Popescu Spiridon, Contribuțiuni la studiul istoriei și al artei naționale. Ionescu Gh. Tipografia dela episcopiea Buzului. Reviste și ziare. Protopopescu Argeș C. Tabloul lucrărilor societății. Abonamentul pentru noi 35 lei la an. Membrii societății istorice române primesc revista gratuit. Directorul revistei Grigore G. Tocilescu, membru al „Academiei Române“.

Candela, foaie bis-lit., redactată de Dr. E. Voitschi și A. A. Manastyrski, a apărut nr. 5 din Mai 1909 cu următorul cuprins: Viața și activitatea s. apostol Pavel, de Dr. V. Gheorghiu. Plăngerile lui Ieremia de Dr. O. Ispesoul. Virtutea creștină de C. Moreriu. O serie de cuvântări ocașionale de R. Bărgăuan. Text rusesc. Comuniări. Cronică. Bibliografie. Abon.: 8 cor. pe an. Administr.: Dr. T. Tarnavski, Cernăuț, strada cherescul 7.

Extras (în J. română) din al 6-lea raport anual, publicat de Banca centrală a caselor de păstrare boeme în Praga (Sporobanka). Institutul acesta numără și 31 de acționari români, cu 375 de acții, și stă în legătură cu majoritatea institutilor de bani din monarhia întregă.

Act de recunoștință.

Onorabila direcțiune a Institutului de credit și economii „Albina“ a binevoit a ne vota din cvota de binefacere, pusă la dispoziția sa, un ajutor de cor. 200 în favorul fondului de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor noștri.

În numele acestora exprimăm onorabilei direcțiuni, pentru acest valoros sprijin, oferit clasei noastre de mijloc, cea mai profundă mulțumire.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români“ din Sibiu.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Poșta redacției.

Glas către colegi. Se va publica în numărul viitor.

Dlul I. S. în L. Nu ne putem pronunța, decât numai după ce oțim întreg manuscrisul. Trimite deci și restul.

Nr. 1259.
91 șc. 1909. [158] 3-3**CONCURS**

Din partea Consistorului gr.-ort. român din Oradea-mare, pentru postul de catichet gr.-or. român la gimnaziul superior din Beiuș împreună cu postul de rector al internatului diecezan de acolo, — se publică concurs.

Beneficiul împreună cu acest post este: locuință și proviziune întreagă în internat, și 1600 (una mie șase sute) coroane în bani, plătiți în rate lunare anticipative.

Ceice vor recurge pentru această funcțiune, vor avea să dovedească că:

a) sunt ort. români și aparțin ierarhiei metropolitane din Ungaria și Transilvania;

b) că au testimoniu de maturitate și calificatiune pentru parohii de clasa I.

c) că în serviciile anterioare au dovedit sărguință și purtare bună.

d) că este necăsătorit.

Se observă că alesul catichet-rector amăsurat prescrișelor §-lui 6, din Regulamentul pentru administrarea internatului are să locuiască permanent în internat.

Recursele vor fi a se prezenta la acest consistor, până inclusive în ziua de 1/14 Iunie a. c.

Oradea-mare, 28 Aprilie (11 Maiu) 1909 din ședința senatului școlar.

Vasile Mangra
vicar episcopesc.

Nr. 233/909. [161] 1-3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Tisa din protopresbiteratul Dobra, devenită vacantă prin penz'onarea parohului Sofroniu Olariu, prin aceasta să publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au a-și înainta cererile instruite conform prescrișelor legii subsemnatului oficiu, în termenul anunțat, având în acest timp a să prezenta alegătorilor spre a cănta, cuvânta și eventual celebra.

Dobra, la 5 Maiu 1909.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al tractului Dobra, în înțelegere cu comitetul parohial.

Iosif Morariu
protopr.

Nr. 153/1909. [157] 2-3

CONCURS

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător la școala confesională gr. ort. rom. din opidul Hunedoara se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: — până la 1 Iulie 1910, când se va întregi la suma de 1100 cor. — 600 cor. salar fundamental, solvibil anticipativ în rate lunare din cassa bisericii, cuartir în localul școlii, 50 coroane relut de lemne și 20 cor. echivalent pentru grădina.

Dela învățătorul care va fi ales la acest post se cere, ca se propună și religiuinea în școală, să fie cântăreț bun, obligat fiind să conducă corul, să ocupe și locul de cantor și ca atare, când nu e ocupat cu școala sau cu corul în Dumineci și sărbători e dator a conduce regulat și cântările din strană, având a cănta cu elevii și răspunsurile la liturgie.

Cuincuenalele i-se compută începând dela alegere numai după șinci ani de serviciu neîntrerupt la această școală.

Concurenții la acest post au a-și aștearnă cererile instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul sus indicat, îndatorăți fiind a se prezenta înainte de alegere în

vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântări.

Hunedoara, la 27 Aprilie 1909.

Oficiul protopresbiterat gr. ort. al Hunedoarei în conțelegere cu comitetul parohial.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Nr. 221. [154] 3-3

CONCURS

Pe baza deciziei consistorial din 18 Noembrie 1908 Nr. 12899 B. pentru instituirea unui capelan, cu drept de succesiune lângă neputinciosul paroh Ioachim Cărpinișan, în parohia de clasa II din Călnic, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de capelan sunt toate venitele preoțești din parohie, rămânând parohului numai întregirea dela stat.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterat și până inclusive 8 zile înainte de alegere, a se prezenta poporului în biserică, spre a cănta, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 1 Mai 1909.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean
protopr.

Nr. 220. [153] 3-3

CONCURS

Pentru întregirea postului al doilea de învățător în comuna Sebeșel, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

Salar 1000 cor., din care 900 cor. și cuincuenaliile din ajutor dela stat.

Cuarter și grădina în natură.

Învățătorul ales va avea să conducă în Dumineci și sărbători copiii la biserică și a cănta cu ei la sf. liturgie, a cultiva grădina de pomărit și a instrua în școala de repetiție, acomodându-se dispozițiilor comitetului parohial.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul sus indicat, oficiului protopresbiterat subsemnat și a se prezenta înainte de alegere poporului în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Sebeș, 1 Maiu 1909.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Atenție!

50,000 părechi de ghete.

4 părechi ghete numai cor. 7.

Din cauza stagnării de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde un mare cuant de ghete, cu mult sub prețul de fabricare. Vând deci oricui 2 părechi ghete cu șinor pentru domni și 2 pentru dame, din piele brune sau negre, galoșate, cu talpă durabilă de piele, foarte elegante, cel mai nou fașon. Mărime după Nr. Toate 4 părechile costă numai K 7. Trimitere prin ramburs.

S. HOROWITZ, export de ghete,
Krakau, Ditta 57.Z.

Schimbul e permis sau returnarea ba-

(131) 5-5 nilor.

Pentru examene.

Dela **Librăria arhidiecezană, Sibiiu,** se pot procura:

Cărți potrivite pentru premii.

Propise: 100 bucăți 120.

Cerneală: 1 litră 1.40, 1/2 litră 70.

Penițe: 1 cutie 1.60, 1.04, 60 plus porto.

Anunț.

Aduc la cunoștința On. public, că mijlocesc acordarea a tot felul de **împrumuturi** cambiale, hipotecare (pe intabulare) cu obligații etc. la nou înființata bancă culturală „**Lumina**“; precum și **asigurări** după combinațiile cele mai avantajoase. De asemenea **cumpărări și vânzări** de realități de orice categorie. Dau informațiuni și lămuriri detaliate gratuit pe lângă trimiterea portului postal.

Agentura:

Victor Stoicoviciu

[150] 4— Sibiiu, (Jungewaldstr. 2.)

Urișe fasole americană.

Această prea interesantă plantă crește până la o înălțime de 5 metri și capătă o păstăie de circa 1 metru lungime, ea formează prin minunata ei înfloritură podoaba ori-cărei grădini și produce din August până în Noembrie fasole gustoasă, care poate fi ca oricare altă fasole. Se plantează până la finea lui Iulie. Trimit o porțiune de sămânță în cutie cu îndrumare de cultivare, franco contra trimiterii prin mandat postal à 1 cor. sau în mărci poștale. Singurul deposit pentru Europa centrală la

(122) 8-10

UMBERT RELLA,

Erzsébetfalva, Budapest m.

Important de luat în seamă!!!

În timpul de față când fiecare om are de luptat în felul său, e datorința tuturor a crută în toată privința.

O cruțare sigură se garantează fiecăruia în parte, care îmbrăcămintea pentru sine și pentru familie să și-o cumpăre dela mine.

Fiecăruia i-e dată ocazia de a-și îngriji cumpărările la mine, deoarece în timpul de față am un depozit deosebit de mare și de bine asortat în

Confecțiune de Domni și Dame precum și cel mai mare asortiment în

Îmbrăcămintea pentru băieți și costume pentru copii.

Atrag binevoitoarea atențiune on. mei mușterii, că în timpul mai nou, afară de marfa de fabrică mai fin lucruri speciale după măsură confecționate numai din stoffe bune, în executare cu gust și de tot modernă, corăspunzătoare a fiecărei mărimi de corp.

Ofer concurența nu numai în prețuri ieftine, ci garantez pentru potriveală perfectă și croială elegantă.

Înlocuște pe deplin orice altă comandă după măsură. De declarațiunile și asigurările mele în privința aceasta se poate convinge fiecare cumpărând și cel mai mic lucru dela mine.

Celce a cumpărat odată dela mine, întotdeauna va cumpăra dela mine.

Mărfurile mele cele mai nouă pot concura nu numai prin eleganța și trănicia lor, ci și prin efinătatea lor cu cele mai scumpe lucruri după măsură. Asigurând serviciul cel mai solid, prețuri moderate, cu bani gata și pe plătire în rate, se roagă respectuos pentru sprijin

Cu toată stima: (116) 9-10

ES. SAMU

Mediaș. — Confecțiune pentru domni și dame. — Mediaș.

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stoffe bisericicești, paramente recuisite de metal și prapore.

Recomandă: **Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Baldachine** etc. confecționate exact după rital gr.-ortodox, apoi **Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe** și a predat pentru orice comande

reprezentanța sa

Librăriei arhidiecezane, Sibiiu,

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană

(103) 7-52 se execută și încasările numitei firme.